

Remissvar
Skolverket**Dnr**
2023:21

Yttrande över förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg

Sveriges Lärare har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerad remiss.

Övergripande synpunkter

Både Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund har ställt sig positiva till att kursbetygen i gymnasieskolan ersätts med ämnesbetyg. Ämnesbetyg kan råda bot på den stress som både lärare och elever upplever i den kursutformade gymnasieskolan och den fragmentisering av kunskapsinnehållet som kurssystemet bidragit till. Det är mycket viktigt att ämnesbetygen tillåts utgöra den förändring som svensk skola behöver. En viktig princip är att det är lärarens samlade bedömning av elevens kunskaper som ska avgöra betyget när hela ämnet har studerats färdigt.

I detta remissvar har vi framförallt tagit ställning till hur föreslagna föreskrifter påverkar gymnasielärarnas situation. Förändringen där kurser blir ämnen och där progression ligger i innehåll istället för i betygsriterier innebär att många nya ämnen måste skapas. Det innebär i sin tur att många lärares behörighet förändras och lärarlegitimationen måste uppdateras, bara i de studieförberedande programmen är det fallet i nästan 40 ämnen. När det gäller yrkesämnen är det ännu fler.

I och med dessa förändringar måste läraren ansöka om behörighet i det nya ämnet, trots att läraren redan har den reella behörigheten att undervisa i ämnet. Processen att söka och uppdatera sin behörighet måste organiseras på så sätt att det inte belastar lärares arbetssituation. Det måste skötas på ett automatiserat vis, vilket skulle kunna göras genom att läraren får en uppdaterad version av legitimationen skickad till sig och bara behöva svara ja eller nej på om det presenterade stämmer. Ingenting i denna process får heller innebära några som helst kostnader för den enskilde läraren. Att detta sköts på ett effektivt sätt är av största vikt då det påverkar väldigt många lärares behörighet.

I de fall där helt nya ämnen skapas, och tidigare behörighet inte är fullt ut kompatibel med det nya ämnet, måste det i god tid informeras om vilka delar i en utbildning som fattas samt hur detta kan åtgärdas.

Införandet av ämnesbetyg påverkar alla undervisande lärare i gymnasieskolan. Till exempel så påverkas lärares myndighetsutövning i och med de nya betygsriterierna. Det är därför av största vikt att implementerande åtgärder startar upp i god tid med information i olika former och en uppmaning till alla huvudmän att skapa möjlighet för lärare ute på skolorna att sätta sig in i detta och bereda det kollegialt. Detta måste ske på ett mycket bättre sätt än vad som var fallet 2011. I god tid bör insatser för implementering startas upp och innehålla konkreta stödmaterial till lärarna. Skolverket bör redan vid uppstarten presentera ett första allmänt råd för betygssättning, då förändringarna är stora i relation till det nuvarande systemet.

Många ämnen på yrkesprogrammen är relativt små i jämförelse med de gymnasiegemensamma ämnena. Detta får till följd att det dröjer lång tid innan relevanta läromedel är tillgängliga i ämnet. Även detta måste det tas höjd för så att inte yrkeslärarnas arbetsituation blir ohållbar.

Många lärare i gymnasieskolan idag vittnar om en tuff situation med hög arbetsbelastning. Det nya betygssystemet får därför inte innebära att lärares dokumentationsbörda ökar. Vad dokumentationen kring elevens kunskapsutveckling ska innehålla samt hur dokumentationen ska gå till ska vara något som lärare själva styr över. Lärare i gymnasieskolan ska inte tvingas in i dokumentationssystem som inte stödjer dem i deras yrkesutövning och som innebär att de ändå måste dokumentera en gång till efter egna behov. Situationen för lärare som under fler år tvingas arbeta i två olika betygssystem (kursbetygssystemet och ämnesbetygssystemet) måste särskilt beaktas och frågan hur deras arbetsbelastning under denna period ska vara acceptabel måste besvaras.

Sveriges Lärare vill fortsatt framhärda gällande behovet av timplaner i gymnasieskolan. Många delar i Skolverkets remitterade förslag skulle underlättas av att timplaner upprättades. Som förslaget är nu kommer elever fortsatt vara beroende av huvudmäns godtycke vad gäller hur många timmar undervisning de får i ett ämne.

Stockholm, 9 mars 2023

Sveriges Lärare

Johanna Jaara Åstrand
Förbundsordförande

Mats Andersson
Utredare